

LITEWSKA GWARA PUŃSKA

Fonologiczny system konsonantyczny

Jowita Niewulis-Grablunas

LITEWSKA GWARA PUŃSKA

Fonologiczny system konsonantyczny

2 Poznańska
Biblioteka
Bałtystyczna

Projekt okładki:
Wydawnictwo Rys

Recenzja:
dr hab. Norbert Ostrowski

Copyright by: Jowita Niewulis-Grablunas

Copyright by: Wydawnictwo Rys

Wydanie I, Poznań 2018

ISBN 978-83-65483-73-7

Wydanie:

Wydawnictwo Rys
Dąbrówka, ul. Kolejowa 41
62-070 Dopiewo
tel. 600 44 55 80
e-mail: rysstudio@o2.pl
www.wydawnictworys.com

Spis treści

Przedmowa.....	9
I. Wstęp.....	11
1.1 Krótko o dialektologii i dialektach litewskich.....	11
1.2 Historia badań nad gwarami litewskimi w Polsce	13
1.3 Dzukowie.....	21
1.4 Gwara puńska: obszar	23
1.5 Metody badań.....	26
1.6 Podstawy teoretyczne	31
II. System konsonantyczny gwary puńskiej: wiadomości ogólne.....	35
2.1 Wydzielanie fonemów według cech związanych z miejscem i sposobem artykulacji	37
2.2 Asybilacja.....	38
2.3 Depalatalizacja i palatalizacja.....	39
III. Opis fonemów systemu konsonantycznego, dystrybucja	45
3.1 Fonemy z cechą ‘miękkosc’	45
3.1.1 Fonem /j/.....	45
3.1.2 Fonemy /s/ oraz /z/.....	47
3.1.3 Fonem /ð/.....	50
3.1.4 Fonemy /p/, /b/, /m/ oraz /v/.....	54
3.1.5 Fonem /n/	57
3.1.6 Fonemy /t/ oraz /d/	59
3.1.7 Fonemy /k/ oraz /g/.....	62
3.2 Fonemy z cechą ‘twardosc’	65
3.2.1 Fonemy /r/, /s/, /z/, /ð/ oraz /p/	65
3.2.2 Fonem /l/.....	69
3.2.3 Fonemy /p/, /b/, /m/ oraz /v/.....	71
3.2.4 Fonem /n/	73
3.2.5 Fonemy /t/ oraz /d/	73
3.2.6 Fonemy /c/ oraz /z/	74
3.2.7 Fonemy /è/ oraz /d/.....	77
3.2.8 Fonemy /f/, /x/ oraz /h/.....	80

IV. Procesy fonetyczne zachodzące w gwarze puńskiej	83
4.1 Asymilacja.....	83
4.1.1 Asymilacja wsteczna	84
4.1.1.1 Udźwięcznienie spółgłosek bezdźwięcznych.....	84
4.1.1.2 Ubezdźwięcznienie spółgłosek dźwięcznych.....	88
4.1.1.3 Labializacja	90
4.1.1.4 Welaryzacja	91
4.1.1.5 Asymilacja pod względem palatalności.....	92
4.1.1.6 Ts>c na styku morfemów.....	95
4.1.2 Asymilacja na odległość	96
4.1.3 Asymilacja postępowa	96
4.2 Dysymilacja	98
4.3 Degeminacja	98
4.3.1 Degeminacja wewnątrzwyrazowa	99
4.3.2 Degeminacja międzywyrazowa	104
4.4 Wypadanie spółgłosek	107
4.4.1 Wypadanie spółgłosek w nagłosie	107
4.4.2 Wypadanie spółgłosek w śródgłosie	107
4.4.3 Wypadanie spółgłosek w wygłosie	108
4.5 Proteza	109
4.5.1 Prejotacja.....	109
4.5.2 Postjotacja	110
4.5.3 Prelabializacja.....	110
4.6 Epenteza	111
4.7 Neutralizacja opozycji spółgłosek	111
V. Grupy spółgłoskowe gwary puńskiej	113
5.1 Grupy nagłosowe	115
5.1.1 Grupy złożone z trzech elementów.....	116
5.1.2 Grupy złożone z dwóch elementów	118
5.2 Grupy wygłosowe	124
5.2.1 Grupy złożone z czterech elementów.....	125
5.2.2 Grupy złożone z trzech elementów.....	126
5.2.3 Grupy złożone z dwóch elementów	131
Podsumowanie	137
Santrauka.....	141
Wykaz skrótów	143
Bibliografia	145

Teksty gwarowe.....	163
Tekst 1. Bajka	163
Tekst 2. Bajka	168
Tekst 3. Bajka	172
Tekst 4. Bajka	174
Tekst 5. Rozmowa.....	175
Tekst 6. Rozmowa.....	181
Tekst 7. Rozmowa.....	187